

Kabinet Zaštitnika 020/241-642
Savjetnici 020/225-395
Centrala 020/225-395
Fax: 020/241-642
E-mail: ombudsman@t-com.me
www.ombudsman.co.me

Broj: 01-483 i 484/16-5
Podgorica, 27.12.2016.godine
MS/MS

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, u skladu sa odredbom člana 41 stav 1 Zakona o zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list CG", br.42/2011 i 32/2014.) i člana 40 Pravila o radu zaštitnika/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list CG", br.53/14.), nakon završenog ispitnog postupka po pritužbama XX i Y, daje

MIŠLJENJE

1. Uvod

X.X iz Bara je dana 23.06.2016 godine, Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore podnijela pritužbu na postupanje i rad Uprave policije - Centra bezbjednosti Bar, prema njoj i njenom sinu-Y. Dana 07.07.2016.godine, X.Y. je dostavio svoju pritužbu, potvrdio navode koje je njegova majka iznijela u svojoj pritužbi i dostavio dopunske podatke u vezi sa konkretnim slučajem.

U pritužbi X.X je navedeno: da su ona i njen sin na pravdi boga povrijeđeni od uniformisanih lica; da su, u stanici policije, doživjeli torturu, ona od policijskog službenika X.A, a njen sin od X.B; da je tortura nad njenim sinom ostavila traga.

U pritužbi X.Y. je navedeno: da su ga policijski službenici tukli i vrijeđali zato što je telefonom snimao policijsko "bahato" ponašanje; da je na njihov zahtjev sišao sa kamiona, koji se bio uputio prema Rumiji; da su njega jedinog izdvojili i šamarali ga pred tridesetak momaka; da su ga nakon toga zaustavili nedaleko od MUP-a i tu ga dodatno premlatili; da su ga, umjesto da ga odvedu u bolnicu, povelu u policijsku stanicu gdje su i njegovu majku stiskom ruke povrijedili u predjelu ruke i dojke; da su nepuna tri sata od njega uzimali izjavu vršili "mučnu torturu nad njim".

Podnosioci pritužbi smatraju da su im postupanjem policije ugrožena ljudska prava i slobode.

2. Ispitni postupak

Zatraženo je dobijeno izjašnjenje od Ministarstva unutrašnjih poslova - Uprave policije Crne Gore u kome je navedeno: da je saobraćajna patrola R-76, u čijem sastavu su bili policijski službenici X.C, X.D, X.E, X.F., dana, 18.06.2016.godine oko 19.05 časova, u mjestu Velembusi izvršila kontrolu tmv. marke "Mercedes 1722" reg.oznaka BR ..., kojim je upravljalo lice QQ od oca M, rođen ...godine, iz Bara koje je na karoseriji predmetnog teretnog vozila prevozilo oko 20 putnika; predmetno vozilo je isključeno iz saobraćaja, a ovo lice je sankcionisano, shodno odredbama Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima; da je predmetno vozilo fotografisano od strane policijskog službenika X.E. i putnici na istom i predmetne fotografije će se korišćene kao dokaz u prekršajnom postupku; da je

prilikom fotografisanja, jedan od putnika – X.Y. iz Bara, pokazao srednji prst policijskom službeniku X.E., a nakon izdatog upozorenja od strane policijskog službenika X.D, da prestane sa omalovažavanjem i riječima uvredljive sadržine nije poslušao; da mu je više puta izdato upozorenje da prestane sa omalovažavanjem i pođe sa njima u službene prostorije, što je isti odbio udaljavši se sa lica mjesta; da je istog dana, oko 20,15 časova u ulici JNA, u blizini objekta “ Rumija trans” od strane patrole R-76, naprijed navedeni policijski službenik kontrolisao lice i službenik X.D. mu je saopštio da će biti priveden u službene prostorije CB Bar u cilju prikupljanja obavještenja u svojstvu građanina; da je imenovani legao na trotoarsku površinu, pružajući pasivan otpor policijskim službenicima i upućivao riječi uvredljive sadržine; da je pozvana i došla Interventna grupa R-118, u sastavu W.A. i W.B, a lice je privedeno u službene prostorije CB Bar bez upotrebe sredstava prinude; da je tokom preduzimanja službene radnje privođenja i pored izdatog upozorenja od strane policijskog službenika W.A., da prestane sa omalovažavanjem, imenovano lice X.D. uputilo više riječi uvredljivog i prijetjećeg sadržaja; da je od strane Vođe bezbjedonosnog sektora X.A, uzeta izjava od lica X.Y. u formi Zapisnika o obavještenju prikupljenom od građanina, kao i od očevidaca predmetnog događaja; da je istom prilikom imenovanom u službenim prostorijama CB Bar, a zatim u prostorijama Hitne medicinske pomoći u Baru, ukazana ljekarska pomoć jer je zatražio i ukazao da ima srčanih problema od kojih se od ranije liječio; da je o navedenom blagovremeno obaviješten ODT u Baru, YW, koja se izjasnila da u radnjama predmetnog događaja postoje elementi krivičnog djela “Napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti“, iz člana 276 KZ CG na štetu policijskog službenika X.D. i naložila da se krivična prijava protiv lica X.Y. podnese u redovnom postupku; da su policijski službenici postupili u skladu sa zakonskim ovlaštenjima, odnoseći se krajnje profesionalno prema imenovanom licu

Zaštitnik je tražio dopunu izjašnjenja i dana 26.09.2016.godine Uprava policije dostavila je dopunu izjašnjenja sa sledećom dokumentacijom:

- Službena zabilješka br.Ku 224/16 od 18.06.2016.godine, sačinjena od strane policijskog službenika X.A, na okolnosti upoznavanja ODT-a u Baru Y.W; da je istog dana u vremenu oko 22 časa putem telefona obavijestio ODT u Baru o događaju koji se desio dana 18.06.2016.godine, oko 19,30časova, u mjestu Velembusi, prilikom preduzimanja službene radnje policijskog službenika CB Bar kao i prilikom privođenja lica X.Y. u prostorije CB Bar; da se ODT u Baru Y.W. izjasnila da u pomenutim radnjama ima elementa krivičnog djela napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti iz član 376KZCG i da se protiv X.Y. podnese krivična prijava;
- Krivična prijava br.Ku 224/16 od 19.06.2016.godine, podnešena od strane MUP-a protiv X.Y.;
- Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građana X.Y, u kojem se navodi da je dana 18.06.2016.godine oko 18 časova krenuo ispred Sabornog Hrama Svetog Jovana Vladimira u Baru, na Troičin dan na Rumiju; da je krenuo kamionom sa oko 30 građana; da se popeo na karoseriju kamiona i tako krenuo prema Mikulićima; da je dolaskom u mjesto Velembusi zaustavljen od policije; da je prišao policajac X i galamio govoreći: „kakvo je ovo ponašanje, kako ovo putujete“; da je tada izvadio mobilni telefon i snimio nedolično ponašanje policajaca; da je policajac X izvadio mobilni telefon i rekao „dođi da ja tebe sad snimim“; da je X.D. rekao „Neće niko krenuti dok X.Y. ne siđe sa kamiona da mu j..... majku; da je sišao sa kamiona i da je zadobio nekoliko udaraca otvorenom šakom u predjelu lica, grudi, ruku; da je dobio psovku p.....; da nema smisla ovo što rade i krenuo je pješke iz Velembusa da prijavi ponašanje policajaca; da kad je došao do Bulevara JNA zaustavili su ga imenovani policajci i kazali da mora sa njima; da je rekao da nema potrebe da kad je došao dovde može i tih 300 m do policijske stanice sam; da mu je X.E rekao „daješ li mi riječ“? da je rekao „da daje“ i pustili ga da ide u policiju; da se X.D. umiješao i rekao da „Šta imaš koga đavola da ideš“; da

ga je obalio na zemlju i „počeo da šamara uhvatio ga rukama i digao ga na ogradu i do pola ga prebacio na ogradu daveći ga rukama“; da je prijetio da će ga ubiti; da je pitao policijskog službenika X.E. oće li mu svedočiti; da je obrnuo glavu; da je došla interventna i da je X.D opet nasrnuo fizički na njega; da ga je spriječio policajac W i da ga je tada interventna dovela u prostorije CB Bar i da ga niko u Centaru bezbjednosti nije tukao.

- Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građana Z.Q. od 19.06.2016.godine, koji je između ostalog izjavio da se sa dvadesetak ljudi nalazio na karoseriji kamiona marke „Mercedes“ reg. Oznaka BR-...sa kojim je upravljao Q.Q i da je krenuo prema Rumiji, u namjeri da obiđe crkvu Svete trojice što radi svake godine; da je zaustavljen od patrole policije i primijetio je da je jedan od policajaca razgovarao sa vozačem kamiona; da je primijetio da se X.Y, koji se nalazio na karoseriji kamiona, svađa sa policajcem X.E; da je govorio „što ćete vi puštite nas da idemo“, da je pokazao policajcima srednji prst; da su mu policajci rekli da siđe sa kamiona i da je on sišao i unio se policajcu X.D. i uputio im neke riječi ali nije čuo šta je rekao; da su policajci rekli da će biti priveden u CB Bar, što je odbio i krenuo niz ulicu prema Baru; izričito tvrdi da policijski službenik nije udario X.Y., niti ga je hvatao za vrat, već se sve desilo kako je opisao; da mu je nekoliko njih govorilo da se smiri i da ne psuje; da je on to radio po svome i nije se obazirao na njihove riječi; da su nakon toga svi sišli sa kamiona i kamion je isključen iz saobraćaja.
- Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građana X, u kojem navodi da je dana 18.06.2016.godine, oko 19 časova sa svojim kamionom marke Mercedes, reg oznaka BR-BM ... nalazio ispred hrama Svetog Jovana Vladimira; da ga je zaustavio policijski službenik tražeći saobraćajnu i vozačku dozvolu i saopštivši da je počinio saobraćajni prekršaj samim tim što je prevezio ljude na karoseriji; da mu je napisana prijava i isključen je iz saobraćaja; da je primijetio da se X.Y, koji se nalazio na karoseriji kamiona, prepirao sa jednim policajcem; da je čuo da je policajac rekao X.Y. da siđe sa kamiona; što je isti i uradio; da se nastavila prepirka između njih što su ostali vjernici smirivali;
- Službena zabilješka od 18.06.2016.godine sačinjena od W.A i W.B. - članova interventne grupe, a koja se odnosi na predmetni događaj u kojoj je navedeno: da su u 20,²⁵ časova od strane dežurne službe upućeni na bulevar JNA; da je saobraćajna patrola imala problem sa jednim licem, da ih je isto omalovažavalo i da neće da postupi po naređenju i da isti pruža otpor; da su zatekli saobraćajnu patrolu u sastavu X.D, X.C, X.E i X.F, kao i lice koje je ležalo na trotoaru i koje im je odbijalo naređenje da pođe sa njima; da je W.W naredio da lice ustane što je i učinjelo; da tom prilikom isto lice X.D upućuje riječi: „Znam te p.... imaš jednog sina, platćete mi i ti i on znam đe živiš“; da mu je naređeno da prestane sa upućivanjem prijetnji; da je isti ušao u službeno vozilo bez upotrebe sredstava prinude; da je dolaskom na parking CB Bar uputio riječi: „Znam ja kako ću ovo završiti sa ovim policajcima i oni đecu imaju pa ću ih udariti đe najviše boli, ja ne praštam nikome nikad a ne njima“; da mu je izdato naređenje da prestane sa psvokama; da se u hodniku nalazila i majka X.X, koja se, vidjevši sina X.Y., uputila prema njemu i zagrlili su se, pritom vukući jedno drugo za ruke; da joj je govorio „nemoj da idem sa ovima što imaju bolesnu đecu, njih je bog kaznio, a ja ću im suditi za ovo što su mi danas uradili“; da je tom prilikom isti ugrizao za ruku i čupao je vukao i nanio joj crvenilo na obje ruke; da je nakon toga odbijao da da izjavu dok ga ne pregleda Hitna medicinska pomoć, jer je srčani bolesnik; da je nakon pregleda dao izjavu u službenim prostorijama;
- Službena zabilješka telegram br.22-1880 od 18.06.2016.godine, kojim je između ostalog navedeno da je o navedenom događaju upoznat ZODT u Baru, koji se izjasnio da se radi o krivičnom djelu napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti, iz člana 376 KZCG i da

će službenici CB Bar u redovnom postupku ZODT u Baru podnijeti krivičnu prijavu protiv X.Y., zbog postojanja osnovane sumnje da je počinio krivično djelo napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti iz člana 376 KZ CG;

- Službena zabilješka CB Bar od 18.06.2016.godine koja je sačinjena od patrole policijskih službenika X.C, X.D, X.E. i X.F;
- Odeljenje za unutrašnju kontrolu policije pod brojem 34br.086/16-60986/2 od 15.09.2016.godine, dostavilo je dopunu prateće dokumentacije koja sadrži izjašnjenje u kojem je navedeno između ostalog: da je postupano po osnovu pritužbe X.X. iz Bara koja se žalila na policijske službenike CB Bar X.D, X.E. i X.A, zbog nanošenja tjelesnih povreda njoj i njenom sinu Y, dana 18.06.2016.godine; da su po osnovu predmetne pritužbe sprovedli postupak unutrašnje kontrole povodom koje je sačinjen Izvještaj P.br.31/2016 od 18.08.2016.godine; da je izvještaj sa spisima dostavljen Osnovnom državnim tužilaštvu u Baru na dalji postupak i odlučivanje da li u radnjama i postupanju policijskih službenika stanice policije Centra bezbjednosti Bar X.D i X.A prema građaninu X.Y. i njegovoj majci X.X, ima elemenata bića krivičnog djela zlostavljanja ili drugog krivičnog djela za koje se goni po službenoj dužnosti;
- U izvještaju o izvršenim provjerama pritužbe ustanovljeno je da je izvršen uvid u službenu dokumentaciju CB Bar sačinjenu povodom predmetnog slučaja; da su obavljeni razgovori i uzete izjave od podnosioca pritužbe X.X. i X.Y., N. (suprig i otac podnosilaca pritužbi), kao i građana koji su prevozili ili bili na karoseriji od kamiona kojim su se prevozili do Rumije, koji kao vozači nijesu vidjeli da je policijski službenik fizički nasrtao prema XY, Klisić Slavka, Bukumirić Ivana, Femić Danijela, Baša Miodraga i Milivojević Miloša, koji su naveli da je odnos policijskih službenika bio korektan prema građaninu; da je građanin bio nasilan i da se ponašao neprimjereno. Uzete su izjave od policijskih službenika CB Bar QA, QB, QC, QD, X.C, X.D, X.E, X.F, QT (policijski službenik SGP Bar) WA, WB, XA i AX, koji su takođe negirali navode podnosioca pritužbe; da je izvršen uvid u izvještaje ljekara specijaliste i otpusne liste sa epikrizom sačinjene od strane zdravstvenih ustanova u Crnoj Gori, i to Izvještaj ljekara specijaliste „JZU Opšta bolnica Bar“-Urgentna medicinska pomoć „S. dr I“, Izvještaj ljekara specijaliste „JZU Opšta bolnica Bar“-Radiološka dijagnostika K. dr M, u kome je konstatovano sledeće: da na preglednim djelovima kičmenog stuba i kukovima nema vidljivih svježih traumatskih koštanih promjena, spondilotične promjene sa skoliozom lumbalne kičme i znacima hernijacije diska na nivou L3/4, L4/5 i L5/S1, bez značajne impresije na duralnu vreću;
- -Otpusna lista sa epikrizom JZU“Opšta bolnica Bar“ sačinjena dana 20.06.2016.godine, utvrđeno je da je u predmetnom listu pod matičnim brojem istorije bolesti otpušten X.Y. iz Bara koji je liječen u vremenu od 19.06.do 20.06.2016.godine sa uputnom dijagnozom I51.9 Morbus Cordis,non specificatus, završnom dijagnozom M51,9 Morbus disci intervertebralis, non specificatus Sy lumbale Paresis extrem inf.lat.sin Spondylosis v.lumbalis et discus hernia L3/L4 et L5/S1 i konstatovanim diskretnim crvenilom kože vrata lateralno 2*2cm i pozadi 8*4cm koje se kasnije povuklo, crvenilo kože leđa na nekoliko mjesta od oko 3*3cm,hematomi lijeve nadlaktice, unutrašnjeg dijela ukupne veličine oko 9*3cm kao i slabost lijeve noge;
- Otpusna lista sa epikrizom KC Crne Gore – neurohirurgija sačinjena od 22.06.2016.godine i da je primljen na kliniku za neurohirurgiju, zbog slabosti lijeve noge;
- Izvještaj ljekara specijaliste JZU“Specijalna bolnica – Kotor“ sa dijagnozom F43.0 i F41.2-aneksiozna depresivna simptomologija sa insomijom.

3. Utvrđene činjenice

Na osnovu pritužbe, izjašnjenja, dostavljene dokumentacije i obavljenog razgovora utvrđene su sljedeće činjenice:

- da se dana, 18.06.2016.godine, građanin X.Y., sa oko 20 putnika na karoseriji, prevezio kamionom prema crkvi na Rumiji;
- da su policijski službenici u mjestu Velembusi izvršili kontrolu tog vozila;
- da je vozilo isključeno iz saobraćaja, shodno Zakonu o bezbjednosti saobraćaja;
- da su policijski službenici fotografisali vozilo i putnike na njemu;
- da jepodnosioc pritužbe negodovao zbog isključenja kamiona iz saobraćaja;
- da je uputio policijskim službenicima uvredljive riječi i pokazao srednji prst;
- da su mnogi saputnici potvrdili u svojim izjavama ovakvo postupanje podnosioca pritužbe;
- da mu je saopšteno da se javi u stanicu policije u Baru radi prikupljanja obavještenja u svojstvu građanina;
- da je istog dana, oko 20,15 časova, redovnom kontrolom policijskih službenika u ulici JNA, u blizini objekta "Rumija trans" od strane patrole R-76, obaviješten da će biti priveden u službene prostorije CB Bar u cilju prikupljanja obavještenja u svojstvu građanina;
- da je imenovani legao na trotoarsku površinu, pružajući pasivan otpor policijskim službenicima i pritom upućivao im riječi uvredljive sadržine;
- da je pozvana i došla Interventna grupa R-118 u sastavu WA i WB kao ispomoć;
- da je lice privedeno u službene prostorije CB Bar, bez upotrebe sredstava prinude;
- da je tokom preduzimanja službene radnje privođenja i pored izdatog upozorenja od strane policijskog službenika W.A. da prestane sa omalovažavanjem, imenovano lice službeniku X.D, uputilo riječi uvredljivog i prijetjećeg sadržaja;
- da po navodima policijskih službenika nije primijenjena fizička sila i sredstva prinude prema imenovanom;
- da je imenovani naveo da nije udaran u prostorijama Centra bezbjednosti Bar;
- da je njegovu majku-XX, grlio i stiskao rukama kad je došla u prostorije;
- da je u izvještaju ljekara specijaliste JZU Opšta bolnica Bar za XX, konstatovano crvenilo kože lijeve dojke 15*10cm i hematoma lijeve nadlaktice 10*8cm;
- da je X.Y. omogućena tražena medicinska pomoć, jer je ukazao da ima srčanih problema;
- da su kod njega konstatovane povrede diskretno crvenilo kože vrata lateralno 2*2cm i pozadi 8*4cm; crvenilo kože leđa na nekoliko mjesta oko 3*3cm; hematomi lijeve nadlaktice, unutrašnjeg dijela ukupne veličine oko 9*3cm i slabost lijeve noge;
- da je o navedenom događaju obaviješten ODT u Baru koja se izjasnila da u radnjama predmetnog događaja postoje elementi krivičnog djela "Napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti" iz člana 276 KZ CG na štetu policijskog službenika X.D;
- da je podnešena u redovnom postupku krivična prijava protiv podnosioca pritužbe X.Y.;
- da su policijski službenici negirali navode podnosioca pritužbi;
- da se izjave X.Y. u centru bezbjednosti i u pritužbi se ne podudaraju, kao ni sa navodima u pritužbi njegove majke;

4. Relevantno domaće pravo

Ustav Crne Gore ("Službeni list CG" br.1/2007 i 38/13) određuje:

„Prava i slobode ostvaruju se na osnovu Ustava i potvrđenih međunarodnih sporazuma. (Član17 stav 1) Jemči se nepovredivost fizičkog psihičkog integriteta čovjeka, njegove privatnosti i ličnih prava.

Niko ne sije biti podvrgnut mučenju ili nečovječnom ili ponižavajućem postupanju. (Član 28 stav 2 i 3)
Jemči se poštovanje ljudske ličnosti i dostojanstva u krivičnom ili drugom postupku, u slučaju lišenja ili ograničenja slobode i za vrijeme izvršenja kazne.

Zabranjeno je i kažnjivo svako nasilje, nečovječno ili ponižavajuće postupanje nad licem koje je lišeno slobode ili mu je sloboda ograničena, kao i iznuđivanje priznanja i izjava.“ (Član 31)

Zakon o unutrašnjim poslovima (“Sl. list CG” br. 44/12 i 36/13) propisuje:

»Polićijski poslovi, u smislu ovog zakona, su:

[...]

5) održavanje javnog reda i mira;

[...]

12) obezbjeđivanje uslova za izvršenje zadržavanja lica;

13) drugi poslovi propisani zakonom. (član 10)

Obavljanje policićijskih poslova zasniva se na načelima zakonitosti, profesionalizma, saradnje, srazmjernosti u primjeni ovlašćenja, efikasnosti, nepristrasnosti, nediskriminacije i blagovremenosti.

(član 11)

Polićijski poslovi obavljaju se sa ciljem da se obezbijedi jednaka zaštita bezbjednosti, prava i sloboda, primijeni zakon i obezbijedi vladavinu prava.(član 12)

Polićijski službenici postupaju u skladu sa Ustavom, potvrđenim međunarodnim ugovorima, zakonom i drugim propisima.

Polićijski službenici se pridržavaju standarda policićijskog postupanja, a naročito onih koji proizilaze iz obaveza utvrđenih međunarodnim aktima, a odnose na dužnost služenja ljudima, poštovanje zakonitosti i suzbijanje nezakonitosti, ostvarivanje ljudskih prava, nediskriminaciju pri izvršavanju policićijskih zadataka, ograničenost i uzdržanost u upotrebi sredstava prinude, zabranu mućenja i primjene nečovjećnih i ponižavajućih postupaka, pružanje pomoći nastradalim licima, obavezu zaštite tajnih i lićnih podataka, obavezu odbijanja nezakonitih naređenja i suprotstavljanje svakom obliku korupcije. (član 14).

Lice prema kome se primjenjuje policićijsko ovlašćenje ima pravo da bude upoznato sa razlozima za preduzimanje policićijskog ovlašćenja, da ukaže na okolnosti koje smatra bitnim u vezi sa tim, da bude upoznato sa identitetom policićijskog službenika i da traži prisustvo lica koje uživa njegovo povjerenje, kad to okolnosti omogućavaju i ako se time ne ugrožava izvršenje policićijskog zadatka. (član 24)

Polićijski službenik će, prilikom primjene policićijskih ovlašćenja, na zahtjev lica prema kome se ovlašćenje primjenjuje, omogućiti pružanje medicinske pomoći tom licu od strane zdravstvene ustanove. (član 25)

Primjena policićijskog ovlašćenja mora biti srazmjerna potrebi zbog koje se preduzima.

Primjena policićijskog ovlašćenja ne smije izazvati štetne posljedice veće od onih koje bi nastupile da policićijsko ovlašćenje nije primijenjeno.

Između više policićijskih ovlašćenja primijenit će se ono kojim se zadatak može izvršiti sa najmanje štetnih posljedica i gubljenja vremena.

Prilikom primjene sredstava prinude njihova upotreba treba da bude postupna, od najlakšeg prema težem sredstvu prinude ako je to moguće i, u svakom slučaju, uz minimum neophodne sile. (član 26)

Polićijski službenik upozorava lice za koje postoji vjerovatnoća da:

1) svojim ponašanjem može dovesti u opasnost lice ili imovinu, ugroziti bezbjednost saobraćaja, narušiti javni red i mir ili ometa granićnu kontrolu;

2) može izvršiti, podstaći ili izazvati drugo lice da poćini krivićno djelo za koje se goni po službenoj dužnosti ili prekršaj.(član 53)”

Polićijski službenik privodi:1) lice za koje treba utvrditi identitet u skladu sa članom 49c stav 1 ovog zakona;

2) lice iz člana 50 stav 4 ovog zakona. Lice se privodi u službene prostorije Policije. Lice se privodi u vremenu od šest do 22 časa. Izuzetno, kad je privođenje neophodno radi vršenja policijskih poslova koji ne trpe odlaganje, lice se može dovesti i van vremena iz stava 3 ovog člana. Privođenje može biti preduzeto najranije tri časa prije određenog roka za privođenje ako se izvršava na području u kojem je lice zatečeno.

Kad se privođenje vrši van područja na kojem je lice zatečeno, može trajati najduže šest časova. (član 52a)

Odredbe člana 52a ovog zakona ne primjenjuju se prema licu čije je kretanje znatno otežano zbog bolesti, starosti, trudnoće i prema licu za koje se opravdano pretpostavlja da bi se privođenjem bitno pogoršalo njegovo zdravlje.

O činjenicama iz stava 1 ovog člana, policijski službenik koji vrši privođenje odmah će obavijestiti neposrednog starješinu. Odredbe o privođenju ne primjenjuju se prema licu koje obavlja takve poslove koji se ne smiju prekidati sve dok mu se ne obezbijedi odgovarajuća zamjena.

O privođenju iz člana 52a ovog zakona, odnosno o primjeni odredaba st. 1 i 3 ovog člana, odlučuje neposredni starješina policijskog službenika koji vrši privođenje, a ako se za razlog saznalo tek na licu mjesta, policijski službenik o tome, bez odlaganja, obavještava svog nadležnog starješinu. (Član 52b)

Policijski službenik je dužan da lice koje privodi, prije privođenja upozna sa razlozima preduzimanja te radnje i o pravu da obavijesti člana porodice ili drugo lice. (član 52c)

Pravilnik o načinu obavljanja određenih policijskih poslova i primjeni ovlašćenja u obavljanju tih poslova ("Službeni list CG", br. 21/2014) propisuje:

„Ovim pravilnikom propisuje se bliži način obavljanja određenih policijskih poslova i primjena ovlašćenja u obavljanju tih poslova. (član 1) Policijski službenik vrši poslove i primjenjuje policijska ovlašćenja u skladu sa uslovima propisanim zakonom. (član 2) Policijski službenik, prije primjene svakog konkretnog ovlašćenja, procjenjuje da li su ispunjeni uslovi iz člana 2 ovog pravilnika. (član 3) Policijski službenik primjenjuje ovlašćenja samo u svrhe za koje su namijenjena. Ukoliko zakonom nije propisano vrijeme trajanja primjene ovlašćenja, ovlašćenje može trajati samo onoliko koliko je potrebno da se ostvari cilj zbog kojeg je primijenjeno. (član 4) U obavljanju policijskih poslova policijski službenik je dužan da štiti živote građana i dostojanstvo ličnosti i može da primijeni samo one mjere kojima se sa najmanje štetnih posljedica obezbjeđuje obavljanje policijskih poslova. (član 5) Policijski službenik je dužan da u vršenju policijskih poslova postupa obazrivo prema građanima, vodeći računa da ne povrijedi dostojanstvo ličnosti i da ih ne izlaže nepotrebno uznemiravanju ili obavezama.

U vršenju policijskih poslova, policijski službenik se obraća građanima na jasan i razumljiv način i saopštava im razloge zbog kojih im se obraća. (član 6)

U vršenju policijskih poslova, policijski službenik saraduje sa građanima, državnim organima, organima državne uprave, organima lokalne samouprave, privrednim društvima i drugim pravnim lica, nevladinim organizacijama i drugim subjektima. (član 7)

Policijski službenik pruža pomoć drugom policijskom službeniku, samoinicijativno ili na njegov poziv, kad mu je potrebna pomoć u vršenju policijskih poslova. (član 8)

Kad policijski službenik u vršenju policijskih poslova, dođe do podataka o krivičnom djelu, prekršaju ili do podataka i informacija od interesa za nacionalnu bezbjednost, dužan je otome sačiniti informaciju i obavijesti neposrednog rukovodioca. Podatke i informacije od interesa za nacionalnu bezbjednost iz

stava 1 ovog člana, neophodno je odmah dostaviti organu nadležnom za poslove nacionalne bezbjednosti.(član 9)

Dozvoljena je upotreba sredstava prinude, fizičke snage i gumene palice radi savlađivanja otpora lica koje treba lišiti slobode, dovesti, zadržati, spriječiti u samopovređivanju ili samovoljnom udaljavanju sa određenog mjesta u zakonom propisanim slučajevima, kao i radi odbijanja napada od sebe, drugog lica, objekta ili prostora koji obezbjeđuje.(član 220 i 221) „

Kodeks policijske etike ("Sl. list CG" br.46/13)

„Policijski službenik u obavljanju policijskih poslova postupa u skladu sa načelima utvrđenim Ustavom Crne Gore, potvrđenim međunarodnim ugovorom, zakonom i ovim kodeksom.(član1)

Cilj ovog kodeksa je očuvanje, afirmacija i unapređenje dostojanstva i ugleda policijskih službenika i jačanje povjerenja građana u rad Uprave policije (u daljem tekstu: Policija).(član2)

U vršenju policijskih poslova i primjeni ovlašćenja policijski službenik dužan je da poštuje dostojanstvo, ugled i čast svakog lica prema kojem primjenjuje ovlašćenja.(član 4).

Policijski službenik je dužan da policijske poslove vrši na način da ne umanjí svoj ugled i ugled Policije u cjelini, poštuje dobre običaje i slijedi etička načela u dosljednom sprovođenju zakona.

U komunikaciji sa građanima, državnim organima, nevladinim organizacijama i drugim institucijama, policijski službenik je principijelan, dosljedan, odlučan, istrajan, pravedan, stručan, pristojan i korektan.(član 6)

Policijski službenik je dužan da, na način i pod uslovima utvrđenim zakonom, preduzme nužne radnje za zaštitu života ljudi i kad mu je u vršenju tih poslova ugrožen život.

Policijski službenik je dužan da i kad nije na dužnosti, samoinicijativno pruža pomoć svakom licu koje se nalazi u opasnosti, sprečava ili suzbija radnje koje mogu da naruše javni red i mir ili da ugroze život ljudi, teritorijalni integritet i imovinu države i Ustavom utvrđen poredak.(član 7)

U okviru poslova svog radnog mjesta, policijski službenik, preduzima sve mjere i aktivnosti koje omogućavaju licima da nesmetano i efikasno ostvare svoja prava.“

Zakon o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda ("Službeni list CG" broj 42/2011 i 32/2014) propisuje:

“Zaštitnik/ca samostalno i nezavisno, na načelima pravde i pravičnosti, preduzima mjere za zaštitu ljudskih prava i sloboda, kad su povrijeđena aktom, radnjim ili nepostupanjem državnih organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave i lokalne uprave, javnih službi i drugih nosilaca javnih ovlašćenja, kao i mjere za spriječavnje mučenja i drugih oblika nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja i kažnjavanja i mjere za zaštitu od diskriminacije. (član 2)

Zaštitnik/ca, zamjenik/ca, kao i glavni/na savjetnik/ca Zaštitnika/ce i savjetnik/ca Zaštitnika/ce koga/koju Zaštitnik/ca ovlasti, ima pravo da:

- bez najave izvrši pregled svih prostorija u organima, organizacijama, ustanovama i drugim mjestima gdje se nalaze ili se može naći lice lišeno slobode;

- bez prethodne najave i odobrenja, posjeti lice lišeno slobode i provjeri poštovanje njegovih prava;

- bez prisustva službenog ili drugog lica, lično ili preko prevodioca, razgovara sa licem lišenim slobode, kao i sa drugim licem za koje smatra da može da pruži potrebne informacije.

Zaštitnik ima pravo da sa licima koja su lišena slobode razgovara bez prisustva službenih lica. (član 24)

Postupak ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda pokreće se povodom pritužbe ili po sopstvenoj inicijativi. (član 28 stav 1)

Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ca daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda.

Kad Zaštitnik/ca utvrdi da je došlo do povrede ljudskih prava i sloboda, mišljenje sadrži i preporuku o tome šta treba preduzeti da bi se povreda otklonila, kao i rok za njeno otklanjanje.(član 41)“

5. Zaključna ocjena

I. Na osnovu sprovedenog ispitnog postupka i utvrđenih relevantnih činjenica, proizilazi da su ovlašćeni policijski službenici Centra bezbjednosti Bar, dana 18.06.2016.godine, redovnom kontrolom bezbjednosti saobraćaja u mjestu Velembusi isključili iz saobraćaja, vozače kamiona koji su prevozili oko 20 putnika prema Rumiji, na karoseriji na nebezbedan način.

Naime jedan od putnika, podnositelj pritužbe X.Y. bio je najglasniji, negodujući ovakav postupak policije, pokazujući im srednji prst i nedolično se ponašajući prema njima. Po izjavama saputnika u konkretnom slučaju nije bilo primjene fizičke snage od strane policijskih službenika prema podnosiocu pritužbe.

Stoga, Zaštitnik je mišljenja da su, u konkretnom slučaju, policijski službenici postupili u skladu sa zakonskim ovlašćenjima, odnoseći se krajnje profesionalno prema imenovanom licu.

II. U odnosu na navode iz pritužbe koji se odnose na privođenje X.Y. u Centar bezbjednosti i povreda na koje ukazuje njegova majka, ustanovljeno je da je njen sin pružao pasivan otpor¹ što je i sam priznao u svojim izjavama.

Međutim, imajući u vidu medicinsku dokumentaciju - izvještaje ljekara specijalista koje su izvršili preglede, istog dana poslije događaja, ne može se sa sigurnošću utvrditi da su policijski službenici primijenili prekomjernu silu prema podnosiocima pritužbe i prekoračili svoja ovlašćenja.

Imajući u vidu navedeno, Zaštitnik smatra da je za utvrđivanje načina povređivanja podnosilaca pritužbi i drugih relevantnih činjenica, kao i eventualne odgovornosti službenih lica potrebno preduzimanje mjera i radnji kao što su saslušanje svjedoka, vještačenje i drugih procesnih radnji, kako bi se utvrdila uzročno posljedična veza između povreda i samog događaja. Preduzimanje svih ovih radnji nije u mandatu Zaštitnika i po prirodi spada u domen tužilačko-sudskog postupka.

Kod ovakvog stanja stvari Zaštitnik ocjenjuje da je neophodno da se pritužbe podnosilaca sa prikupljenim dokazima i informacijama, dostave Osnovnom državnom tužilaštvu u Baru, na nadležno postupanje.

Očekujemo da će Osnovno državno tužilaštvo u Baru sprovesti postupak u razumnom roku i da će nas obavijestiti o ishodu postupanja.

ZAMJENICA ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE
Zdenka Perović

Dostaviti:

- Podnosiocu pritužbe
- Upravi policije-CB Bar
- Osnovno državno tužilaštvo Bar

¹ Pasivni otpor je oblik [otpora](#) od strane pojedinaca ili velikih [skupina](#) ljudi. Pokazatelj je da oni ne slijede upute, ili naredbe, ili to čine na način koji ne odgovara stvarnoj svrsi.